

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การวิเคราะห์สินเชื่อ (วาสนา สิงห์ โกวิพันธุ์, 2527)

การวิเคราะห์สินเชื่อ หมายถึง การประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อซึ่งผู้วิเคราะห์และพิจารณาสินเชื่อต้องนำข้อมูลทั้งทางด้านการเงินและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับการเงินของผู้ขอสินเชื่อมาทำการวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นแนวทางว่าธนาคารจะให้สินเชื่อกับผู้ขอหรือไม่ การวิเคราะห์สินเชื่อสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขทางการเงิน โดยวิเคราะห์จากงบการเงินที่เชื่อถือได้และผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต หรือถ้าหากงบการเงินนั้นเชื่อถือไม่ได้ ผู้วิเคราะห์ควรปรับปรุงหรือจัดทำงบจำลองขึ้นมาเพื่อทำการวิเคราะห์โดยนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ ดังนี้

1.1) การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) การวิเคราะห์วิธีนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มการดำเนินงานโดยการเปรียบเทียบจากงบการเงินปีฐานซึ่งจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและแนวโน้มในการดำเนินงานของลูกค้า

1.2) การวิเคราะห์โดยใช้ขนาดร่วม (Common Size Analysis)

1.3) การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วน (Ratio Analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่นิยมกันมาก เนื่องจากผลของการวิเคราะห์มีความละเอียดกว่าการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบอัตราส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราส่วนที่แสดงสมรรถภาพในการหากำไรอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการชำระหนี้หรือสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สิน อัตราส่วนที่แสดงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ และอัตราส่วนวัดความเจริญเติบโต

2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงิน แต่จะใช้ข้อมูลอื่นในการประเมินความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ โดยใช้หลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการอยู่ 2 หลักเกณฑ์ คือ นโยบาย 7 C (7 C's Policy) และนโยบาย 5 P (5 P's Policy) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1) นโยบาย 7 C (7 C's Policy) ประกอบด้วย

1. Character หมายถึง คุณสมบัติของผู้ขอเครดิต ซึ่งแสดงถึงความตั้งใจในอันที่จะชำระหนี้ (willing to pay) โดยพิจารณาจาก

- คุณสมบัติ และประวัติส่วนตัว เช่นอุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกียรติภูมิ ครอบครัว อายุ นิติภาวะ การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ หลักฐาน และฐานะทางการเงิน เป็นต้น

- คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิด ความอ่าน ความรับผิดชอบทางด้านนิติกรรม เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะหมายถึง ข้าราชการและลูกจ้างประจำ

2. Capacity หมายถึง ความสามารถในการหารายได้ แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ (ability to pay) พิจารณาจากรายได้ประจำหรือรายได้หลัก ความสามารถในการหารายได้ ภาระหนี้สินที่มี และค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นต้น

3. Capital หมายถึง ส่วนทุนของผู้ขอเครดิตที่มีในการดำเนินกิจการนำมาเปรียบเทียบกับเงินกู้เพื่อจะทราบสัดส่วนเงินกู้ยืมต่อเงินทุน (debt to equity ratio) ว่าเหมาะสมหรือไม่ เช่น ที่อยู่อาศัย

4. Collateral หมายถึง หลักประกันที่จะเป็นเครื่องประกันความเสี่ยงขั้นสุดท้ายถ้ากิจการขาดทุนหรือผู้ขอเครดิตไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ก็จะนำหลักประกันไปขาย หรือแปรสภาพเป็นเงินมาชำระหนี้คืน ผู้กู้ได้ เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้างเครื่องจักร หุ่น พันชนบัตร หรือการค้ำประกันด้วยบุคคล เป็นต้น

5. Condition หมายถึง สภาพการณ์ทั่วไปซึ่งพิจารณาถึงสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งพิจารณาได้ 2 ทางคือ

- ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป เช่น วัฏจักรทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ภาวะทางสังคม และการเมืองที่มีต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ นโยบายการกีดกันทางการค้า

- ปัจจัยบางด้าน เช่น การปรับปรุงธุรกิจ การขยายกิจการสถานะทางการตลาดและความต้องการ การขนส่ง ข้อจำกัดทางกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

6. Country หมายถึง สภาพการณ์ระหว่างประเทศอันจะส่งผลต่อสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

7. Currency หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับค่าเงินแต่ละประเทศ อันจะส่งผลต่อการค้าและการเงินของแต่ละประเทศ เป็นต้น

2.2) นโยบาย 5 P (5 P's Policy)

นโยบาย 5 P เป็นแนวทางการวิเคราะห์เครดิตอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่นิยมใช้อาจเป็น 3 P's หรือ 5 P's เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่ใช่ทางการเงิน ในที่นี้จะกล่าวถึงนโยบาย 5 P's ประกอบด้วย

1. Purpose หมายถึง จุดประสงค์ในการกู้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการขอกู้เพื่อให้ลูกหนี้ยืมเงินไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพการเงินลูกหนี้ยืมไปใช้ผิดประเภทของวัตถุประสงค์อาจนำความยุ่งยากมาสู่ธนาคารได้ภายหลังวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อโดยทั่วไปสามารถสรุปได้ดังนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียน เพื่อนำไปใช้ลงทุนในการตั้งกิจการใหม่ เพื่อนำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่นโดยไม่ใช้เงินรายได้ปกติ เพื่อนำไปชำระหนี้เดิม เพื่อการเก็งกำไร เพื่อนำไปใช้ในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น สร้างสถานบันเทิงในดัลลัส บ่อนกาสิโน หรือเพื่อนำไปอุปโภคและบริโภคส่วนบุคคล เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อการครองชีพ ซื้อรถยนต์ ซื้อที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. People เป็นปัจจัยด้านตัวบุคคล แยกออกเป็นหลักๆ ได้ 2 ประการ

- พิจารณาลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำอยู่ โดยดูจากแนวโน้มของการปฏิบัติงานในกิจการ การลงทุน ผลกำไร เมื่อเทียบกับคู่แข่ง
- พิจารณาจากความสามารถ ความตั้งใจในการชำระหนี้ของลูกหนี้

3. Payment การจ่ายชำระหนี้เป็นเรื่องสำคัญเพราะความสำคัญของการให้สินเชื่ออยู่ที่ว่าผู้กู้จะต้องชำระเงินกู้ตรงตามที่ได้กำหนดตกลงไว้ธนาคาร จะไม่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ใดก็ตามที่ไม่สามารถบอกแหล่งที่มาและวิธีการชำระหนี้คืนได้ ซึ่งจะพิจารณา ความสามารถในการดำเนินงานของลูกหนี้ระยะเวลาที่ผู้กู้มีความเหมาะสมหรือไม่ รายละเอียดการชำระหนี้คืนของลูกหนี้แจ้งมาสมเหตุผลกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่

4. Protection การป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้คืนได้โดยดูจากทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันคู่ถึงสภาพคล่องของทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกัน ซึ่งหลักประกันสามารถแยกออกได้ 2 ประเภท

- Internal หลักประกันภายในของผู้กู้ เช่น ที่ดิน บ้านที่อยู่อาศัย เงินฝากธนาคาร
- External หลักประกันภายนอก เช่น ให้บุคคลภายนอกเข้ามารับผิดชอบในหนี้สินด้วยโดยการนำหลักทรัพย์มาค้ำประกัน หรือบุคคลค้ำประกัน

5. Prospective การพิจารณาภาพรวมของข้อ 1-4 คู่มือทางในอนาคต ว่าควรจะให้กู้หรือ ไม่ความเสี่ยงในธุรกิจของลูกหนี้ในอนาคต ความยุ่งยากในการเรียกเก็บหนี้ ซึ่งหากลูกหนี้มีคู่มือทางคืออาชีพมั่นคง ซึ่งหมายถึงลูกหนี้จะมีความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคารได้

2.1.2 ทฤษฎีการบริโภค (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2537)

1. ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Theory of Consumption)

John Maynard Keynes ได้เขียนทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้สัมบูรณ์ โดยอธิบายพฤติกรรมบริโภคโดยสรุปสาระสำคัญได้ว่า จากการศึกษาวิเคราะห์ตามกฎจิตวิทยาขั้นพื้นฐานบวกกับการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ พบว่าโดยทั่วไปบุคคลจะบริโภคเพิ่มขึ้นต่อเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น และยังคงพบอีกว่าเมื่อระดับรายได้ของบุคคลสูงขึ้น บุคคลจะบริโภคในสัดส่วนที่มีต่อรายได้ลดลง นั่นคือค่า APC (Average Propensity to consume : ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค) ลดลง แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าระดับรายได้ต่ำลง บุคคลกลับจะบริโภคในสัดส่วนที่มีต่อรายได้สูง หรือค่า APC สูง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะ ณ ระดับรายได้ต่ำนั้น การจัดหาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวย่อมมีความสำคัญและจำเป็นเหนือกว่าการออม แสดงว่าบุคคลจะออมมากขึ้นก็ต่อเมื่อตัวเองและครอบครัวมีปัจจัยพื้นฐานได้รับการบำบัดอย่างเพียงพอแล้วเท่านั้น

ต่อมานักเศรษฐศาสตร์กลุ่มเคนส์ได้นำมาวิเคราะห์ขยายความออกไปเพื่ออธิบายฟังก์ชันการบริโภคระยะสั้นและระยะยาว เช่น Arthur Smithies ได้อธิบายว่าเส้นฟังก์ชันการบริโภคเลื่อนขึ้นไปทั้งเส้นได้ ด้วยเหตุผลหลายประการ เหตุผลหนึ่งอาจเกิดจากการอพยพของประชาชนจากชนบทมาสู่เมือง โดยสภาพแวดล้อมของเมืองทำให้คนที่อยู่ในเมืองมีส่วนการบริโภคเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้สูงกว่าคนที่อาศัยในชนบท ดังนั้นการอพยพของผู้บริโภคจากชนบทมาสู่ตัวเมืองจึงมีแนวโน้มในการเพิ่มปริมาณการบริโภคเป็นส่วนรวม ทั้ง ๆ ที่รายได้ของประชาชนไม่ได้เพิ่มขึ้นแม้แต่น้อย การโฆษณาอาจเป็นอีกเหตุผลที่กระตุ้นให้มีการบริโภคมากขึ้น ทำให้ฟังก์ชันการบริโภคเลื่อนสูงขึ้น

James Tobin มีความเห็นว่า การที่เส้นฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นเลื่อนสูงขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ก็เพราะว่าประเทศชาติมีสินทรัพย์มากขึ้น ความหมายของคำว่า สินทรัพย์ (wealth) ของ James Tobin จำกัดเฉพาะสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง (liquid assets) เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร และพันธบัตรเงินฝาก เป็นต้น ถ้าสินทรัพย์สภาพคล่องเหล่านี้มีมูลค่าสูงขึ้นย่อมทำให้ประชาชนบริโภคมากขึ้น แต่ทั้งนี้ปัจจัยอื่น ๆ ต้องไม่เปลี่ยนแปลง ในเมื่อสินทรัพย์และรายได้ต่าง

สูงขึ้น ทำให้ฟังก์ชันการบริโภคเลื่อนสูงขึ้น และเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะอธิบายว่าทำไม APC จึงมีค่าค่อนข้างคงที่เมื่อเวลาผ่านไป

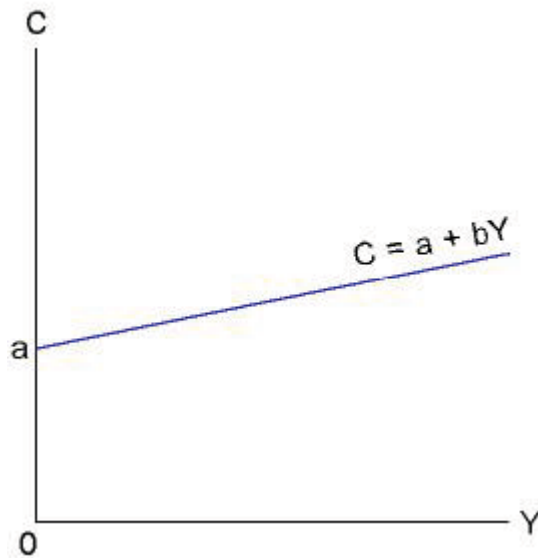
ภายใต้สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์นั้น การบริโภคถูกกำหนดโดยรายได้ที่ผู้บริโภคได้รับในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้นความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างการบริโภคและรายได้ตามทฤษฎีนี้จึงเป็นความสัมพันธ์ในระยะสั้น นัยหนึ่งข้อสรุปของสมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ตรงกับคุณสมบัติของเส้นฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น นั่นคือ ค่า APC จะลดลงเมื่อรายได้สูงขึ้น แต่ไม่ตรงกับคุณสมบัติของฟังก์ชันการบริโภคระยะยาว เพราะในระยะยาวนั้น APC เกือบจะมีค่าคงที่หรือเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น นักเศรษฐศาสตร์เคนส์ได้ให้เหตุผลหลายอย่างที่สามารรถนำมาอธิบายปรากฏการณ์เช่นนี้ได้ เช่น

1. เมื่อประชาชนมีความร่ำรวยมากขึ้น จะมีแนวโน้มใช้จ่ายในการบริโภคในสัดส่วนที่สูงขึ้นกว่าเดิมในทุกระดับรายได้ นั่นคือ เส้นฟังก์ชันการบริโภคจะเลื่อนสูงขึ้น
 2. ในระยะยาวนั้น จะมีการอพยพจากประชาชนชนบทเข้ามาอยู่ในเมือง และโดยทั่วไปแล้วแนวโน้มการบริโภคของคนในเมืองมักสูงกว่าคนในชนบท ดังนั้นการเคลื่อนย้ายของประชากรจึงทำให้เส้นฟังก์ชันการบริโภคเลื่อนสูงขึ้น
 3. ในระยะยาวนั้น สัดส่วนของคนสูงอายุในประชากรมีมากขึ้น และเนื่องจากการบริโภคต่อบุคคลของกลุ่มคนในวัยนี้ลดลงต่ำกว่ารายได้ต่อบุคคล ดังนั้นเส้นฟังก์ชันการบริโภคจึงมีแนวโน้มที่จะเลื่อนสูงขึ้น เมื่อจำนวนคนในกลุ่มผู้สูงอายุนี้ได้กลายเป็นสัดส่วนที่สูงขึ้นของประชากรทั้งประเทศ
 4. ในระยะยาวนั้น ได้มีสินค้าอุปโภคบริโภคเกิดขึ้นมากมาย และมีจำนวนมากขึ้นทุกที ซึ่งประชากรในฐานะผู้บริโภคได้รับแรงกระตุ้นจากการโฆษณาสินค้าว่า สินค้าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้น ฟังก์ชันการบริโภคจึงเลื่อนสูงขึ้น
- ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้ฟังก์ชันการบริโภคเลื่อนสูงขึ้นทั้งสิ้น การบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามเหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการบริโภคเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างจะคงที่ แม้ว่ารายได้จะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปก็ตาม

ฉะนั้น เราสามารถนำมาเขียนความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภค และรายได้ในรูปของสมการการบริโภคระยะสั้น ได้ดังนี้

$$C = a + bY^d \quad ; a > 0 \text{ และ } 0 < b < 1$$

โดยที่ C = การบริโภคที่แท้จริง (Real consumption expenditure)
Y = รายได้สุทธิที่แท้จริง (Real disposable income)

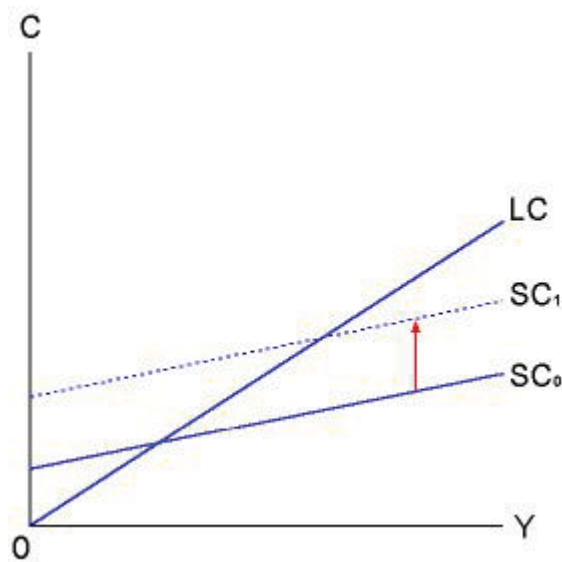
รูปที่ 2.1 เส้นการบริโภคระยะสั้นและฟังก์ชันการบริโภค

ดังนั้น จากสมมติฐานนี้แสดงว่า การบริโภคกับรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และพฤติกรรมการบริโภคจะขึ้นอยู่กับส่วนที่ไม่สัมพันธ์กับรายได้ และส่วนที่เป็นรายได้ เส้นลาดเอียงขึ้นไปจากซ้ายไปขวามีค่าความชันเท่ากับ b เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคจะเพิ่มขึ้น และค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคจะลดลง โดยผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่มากกว่ารายได้ ทำให้มีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคสูง ในขณะที่ผู้บริโภคที่มีรายได้สูงจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่ารายได้ ทำให้มีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคต่ำ

ต่อมา Simon Kutznets นักเศรษฐศาสตร์ชาวรัสเซีย แต่พำนักอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ช่วงเวลาของข้อมูลในการศึกษาที่ยาวนานขึ้น พบว่าในระยะยาวความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y เป็นความสัมพันธ์ที่ได้สัดส่วนกัน (proportional relationship) โดยค่า APC โนม์เอียงที่จะมีค่าคงที่ นอกจากนี้ค่า APC ก็โน้มเอียงที่จะเท่ากับ MPC (Marginal propensity to consume: ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค) ด้วย

จากการที่ผลการศึกษาของ Kutznets ขัดแย้งกับแนวความคิดของ Keynes ทำให้นักเศรษฐศาสตร์คนอื่นๆ หันกลับไปพัฒนาทฤษฎีการบริโภคขึ้นใหม่ เพื่อให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ได้ดียิ่งขึ้น ในจำนวนนี้นักเศรษฐศาสตร์ที่นิยมตามแนวคิดของ Keynes ก็ได้พยายามหาเหตุผลมาสนับสนุนให้ทฤษฎีตามแนวคิดของ Keynes ยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kutznets อยู่ โดยเห็นว่าเส้นการบริโภคของ Keynes เป็นเส้นการบริโภคระยะสั้น

ในขณะที่การศึกษาของ Kuznets เป็นเส้นการบริโภคระยะยาวที่ลากออกจากจุดกำเนิด ซึ่งในระยะยาวนั้น เส้นการบริโภคระยะสั้นจะเคลื่อนตัวสูงขึ้นไปจากตำแหน่งเดิมทั้งเส้น (shift) ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุอื่นๆ เช่น การขยายตัวของชุมชนเมือง การพัฒนาทางด้านการผลิตและการตลาดของสินค้าใหม่ๆ การสูงขึ้นของจำนวนและอายุของประชากร การเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศที่สูงขึ้น ฯลฯ การเคลื่อนสูงขึ้นของเส้นการบริโภคระยะสั้นนี้เองที่ทำให้ค่า APC ไม่ลดลงแม้ว่าระดับรายได้จะสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ตามเส้นการบริโภคระยะยาวจะทำให้ค่า APC เท่ากับ MPC ด้วย แสดงได้ดังรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.2 เส้นการบริโภคระยะสั้นและระยะยาว

LC = เส้นการบริโภคระยะยาว

SC = เส้นการบริโภคระยะสั้น

2. ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Theory of Consumption)

Jame S. Duesenbery ได้พัฒนาทฤษฎีการบริโภค โดยมองว่าการบริโภคไม่ได้มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สัมบูรณ์เท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคในปัจจุบันที่สำคัญคือ รายได้เปรียบเทียบ โดยมีข้อสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบ 2 ลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค คือ

ลักษณะที่ 1 ผู้บริโภคจะสนใจมองรายได้เปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ ในสังคมหรือเพื่อนบ้าน กล่าวคือ ผู้บริโภคจึงพยายามรักษามาตรฐานการครองชีพของตนเองให้ใกล้เคียงกับ

มาตรฐานเกณฑ์เฉลี่ยของสังคม หรือเพื่อนบ้าน ดังนั้น เมื่อบุคคลเมื่อมีรายได้เปรียบเทียบกับแล้วต่ำกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของสังคม มีแนวโน้มว่าเขาจะใช้จ่ายบริโภคค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับรายได้ของเขา ทำให้ค่า APC ค่อนข้างสูง แสดงว่าฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น $APC > MPC$ และในระยะยาวเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นเขาจะเพิ่มการบริโภคในสัดส่วนที่คงที่ (ค่า APC คงที่) เพื่อรักษาระดับการบริโภคให้ใกล้เคียงกับเพื่อนบ้านในสังคม

ลักษณะที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคในปัจจุบันที่สำคัญ คือระดับการบริโภคในงวดเวลา ก่อน ๆ โดยผู้บริโภคมักพยายามรักษามาตรฐานการครองชีพของตนเองให้สูงเท่าที่เคยมีในช่วงที่ผ่านมา คือครัวเรือนที่มีระดับการบริโภคสูงอยู่ระดับหนึ่งแล้ว การที่จะลดระดับการบริโภคให้ต่ำกว่าเดิมจะเป็นการยากกว่าการลดสัดส่วนของการออมต่อรายได้

3. ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร (Permanent Income Theory of Consumption)

Milton Friedman ได้พัฒนาหลักการสมมติฐานรายได้ถาวรขึ้น ในปี ค.ศ. 1957 มีสาระสำคัญคล้ายกับแนวคิดรายได้โดยเปรียบเทียบ ในแง่ที่ว่า การบริโภคในปัจจุบันขึ้นอยู่กับสิ่งที่เป็นมากกว่ารายได้ปัจจุบันเช่นกัน นั่นคือ การบริโภคในช่วงเวลาใดนอกจากจะขึ้นอยู่กับรายได้ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับรายได้ในอนาคตที่ผู้บริโภคราคิดว่าจะได้รับอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าครอบครัวหนึ่งได้รับรายได้ปัจจุบันน้อยกว่ารายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ครอบครัวนั้นมีแนวโน้มจะบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่ากำลังซื้อที่เกิดจากรายได้ปัจจุบันแน่นอน เป็นต้น กล่าวคือ ในปัจจุบันการใช้จ่ายในการบริโภคนั้น ไม่จำเป็นต้องผูกพันกับรายได้ในปัจจุบัน トラบเท่าที่ผู้บริโภคสามารถใช้รายได้ที่จะได้ในอนาคตโดยการกู้ยืม และยอมเสียดอกเบี้ย ดังนั้นข้อจำกัดของการบริโภคในปัจจุบันคือ ค่าปัจจุบันของรายได้ที่คาดว่าจะได้ในอนาคต

Milton Friedman ได้ตั้งข้อสมมติว่า ผู้บริโภคแต่ละคนต้องการให้การบริโภคของตนเป็นสัดส่วนกับรายได้ถาวร การบริโภคนี้นี้คือ การบริโภคแบบถาวร จะสังเกตได้ว่า รายได้ทั้งหมดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบขึ้นจากรายได้ 2 ส่วน ส่วนแรกคือ รายได้ถาวร (Permanent income: Y_p) และส่วนที่สองคือรายได้แบบชั่วคราว (Transitory income: Y_T) ในทำนองเดียวกัน การบริโภคทั้งหมดในช่วงเวลาใด ๆ ย่อมแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเช่นกัน คือ การบริโภคอย่างถาวร (Permanent consumption: C_p) และการบริโภคเพียงชั่วคราว (Transitory consumption: C_T) Friedman ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ไว้ 3 ประการดังนี้

1. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ถาวร (Y_p) และรายได้ชั่วคราว (Y_T) ค่า Y_T มีสภาพคล้ายค่าความผันแปรรอบ ๆ ค่า Y_p เท่านั้น
2. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคถาวร (C_p) และการบริโภคชั่วคราว (C_T) ค่า C_T เป็นอิสระจากค่า C_p
3. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคชั่วคราวและรายได้ชั่วคราว คือ Y_T จะไม่ทำให้เกิด C_T จึงมีนัยว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภค (MPC) ของ Y_T เท่ากับ 0

ซึ่งสมมติฐานประการสุดท้ายนี้ ดูเหมือนจะมีเหตุผลไม่ชัดเจนนัก เช่น ครอบครัวหนึ่งได้รับรายได้ผ่านมือโดยไม่ได้คาดหมายจำนวนหนึ่ง ตามสมมติฐานครอบครัวนี้ยังคงมีการบริโภคเป็นปกติวิสัย ไม่มีการเพิ่มการบริโภค เพราะการบริโภคจะเปลี่ยนแปลงตามรายได้ถาวรเท่านั้น รายได้พิเศษจำนวนนี้จะถูกเก็บออมไว้ ในระยะต่อมาถ้าครอบครัวนี้โชคร้ายทำให้รายได้ถาวรขาดมือไป ครอบครัวนี้ก็จะไม่ยอมลดการบริโภคลง แต่จะลดมูลค่าการออมที่เป็นปรกติลงไปแทน

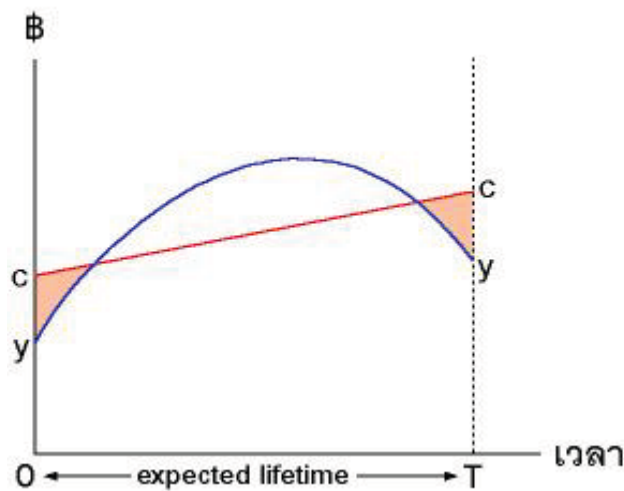
Milton Friedman อธิบายว่า การใช้จ่ายซื้อสินค้าที่มีลักษณะเป็นการถาวร (durable goods) ไม่ถือว่าเป็นการบริโภค แต่เป็นการลงทุนของผู้บริโภค เหตุผลก็คือ สินค้าถาวรเหล่านั้นไม่ได้ถูกบริโภคในปีที่ซื้อ แต่สินค้าถาวรทยอยให้บริการแก่ผู้ซื้อเป็นเวลานานหลายปี ถ้าจะให้ถูกต้องจริง ๆ ต้องคิดในแง่การบริโภคบริการจากสินค้าถาวรจึงจะถูกต้อง ซึ่งถ้าคิดในแง่นี้แล้วการกำหนดให้ค่า MPC ของรายได้ชั่วคราวเท่ากับศูนย์ น่าจะมีเหตุผลมากกว่า

สมมติฐานทั้งสามข้อนี้เป็นพื้นฐานการวางแผนการบริโภคของผู้บริโภค ซึ่งผันแปรไปตามรายได้ถาวร การบริโภคถาวรเป็นสัดส่วนกับรายได้ถาวรเท่ากับว่าสมมติฐานรายได้ถาวร (Permanent income hypothesis) กำหนดให้ความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างการบริโภคและรายได้เป็นฟังก์ชันการบริโภคในระยะยาว (long-run consumption function) ส่วนฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น เป็นความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างรายได้ชั่วคราวและการบริโภคชั่วคราว

สรุปได้ว่า ฟังก์ชันการบริโภคระยะสั้นตามสมมติฐานรายได้ถาวรนั้น เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคที่เกิดขึ้นจริง และรายได้ที่เกิดขึ้นจริง ส่วนฟังก์ชันการบริโภคระยะยาว เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคถาวร และรายได้ถาวร

4. ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ตลอดวงจรชีวิต (The Life Cycle Hypothesis Theory of Consumption)

เป็นทฤษฎีตามแนวความคิดของ Albert Ando และ Franco Modigliani กล่าวว่า ช่วงชีวิตของผู้บริโภคแต่ละคนจะมีกระแสรายได้ค่อนข้างต่ำในช่วงเริ่มต้นและบั้นปลายเมื่อเทียบกับตอนกลางของชีวิต ทั้งนี้เพราะตอนเริ่มต้นของชีวิตจะมีประสบการณ์น้อยและตอนบั้นปลายของชีวิตประสิทธิภาพการทำงานย่อมต่ำลง ส่วนการบริโภคจะคงที่และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยและการบริโภคของบุคคลขณะใดขณะหนึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น แต่ขึ้นอยู่กับรายได้ทั้งหมดที่เขาได้รับตลอดช่วงชีวิตที่เขาทำงาน จำนวนปีที่ทำงาน และจำนวนปีที่เขาคาดว่าจะมีชีวิตอยู่ ดังนั้นการที่บุคคลทำการออมทรัพย์ ก็เพื่อเก็บเงินเงินออมนั้นไว้ใช้บริโภคเมื่อยามชราและต้องออกจากงานเป็นสำคัญ

รูปที่ 2.3 การบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ตลอดวงจรชีวิต

จากรูปที่ 2.3 จะเห็นว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้ง การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุจึงมีลักษณะเป็นไปตามเส้น yy ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยโดยมีลักษณะของการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคตามเส้น cc เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างเส้น yy และ cc แล้ว จะพบว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพาดิตนเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต นั่นคือ คราวเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลอายุ

น้อยหรืออยู่ในวัยสูงอายุจะมีค่า APC สูง ในขณะที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลในวัยกลางคนจะมีค่า APC ต่ำ ถ้าหากพิจารณาในแง่ของการตัดสินใจเพื่อการบริโภคของครัวเรือนแล้ว ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับมูลค่าปัจจุบันในงวดเวลานั้นของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิตซึ่งเป็นค่าที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับรายได้คาดคะเนตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของครัวเรือน

จากทฤษฎีการบริโภคทั้งหมดที่อธิบายมาแล้วสรุปได้ว่า Keynes อธิบายว่า โดยทั่วไปบุคคลจะบริโภคเพิ่มขึ้นต่อเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น Duesenbery มองว่าการบริโภคไม่ได้มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สัมบูรณ์เท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นด้วย Friedman อธิบายว่าการบริโภคในช่วงเวลาใดนอกจากจะขึ้นอยู่กับรายได้ที่เกิดในช่วงเวลานั้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับรายได้ในอนาคตที่ผู้บริโภคราคาดว่าจะได้รับอีกด้วย ส่วน Albert Ando และ Franco Modigliani อธิบายว่า ปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับมูลค่าปัจจุบันในงวดเวลานั้นของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิตซึ่งเป็นค่าที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับรายได้คาดคะเนตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของครัวเรือน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสงค์ ทองอินทร์ (2547) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อสวัสดิการของธนาคารออมสินสาขาพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านสินเชื่อสวัสดิการและปัญหาที่ได้รับจากการใช้บริการด้านสินเชื่อสวัสดิการของธนาคารออมสินสาขาพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 200 ชุด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง จากกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างประจำหน่วยงานของรัฐ ที่มีสถานที่ทำงานอยู่ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการสินเชื่อส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส อาชีพรับราชการ มีอายุการทำงานระหว่าง 11-15 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เคยใช้บริการสินเชื่อกับสถาบันการเงิน หรือแหล่งเงินกู้อื่นๆ มาก่อนแล้ว โดยได้รับข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ การแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน และญาติพี่น้องมากที่สุด วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 50,000-100,000 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อสวัสดิการนั้น อัตราดอกเบี้ยที่สำคัญที่สุด ปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ วงเงิน

สินเชื่ออนุมัติที่ต่ำ สำหรับบุคคลที่เลือกใช้บริการกับสถาบันการเงินอื่นๆ ให้เหตุผลที่เลือกใช้เพราะปัจจัยด้านขั้นตอนการพิจารณาและอนุมัติรวดเร็วที่สุด ปัญหาจะเป็นเรื่องของ วงเงินสินเชื่ออนุมัติที่ต่ำ และความไม่น่าเชื่อถือของสถาบันการเงิน

สุรพงศ์ ธรรมชาติ (2548) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อโทรทงของลูกค้านาคารออมสินสาขาแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อโทรทงและความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อโทรทง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง จากลูกค้าที่ใช้บริการสินเชื่อโทรทงจำนวน 100 ราย โดยจำแนกลูกค้าเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้บุคคลค้ำประกันสินเชื่อ จำนวน 64 ราย และกลุ่มที่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อ จำนวน 36 ราย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากเป็นอันดับหนึ่งนั้นพบว่าลูกค้าทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นั่นคือลูกค้าค้ำประกันถึงปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ในการกู้มากที่สุด ส่วนปัจจัยอันดับสองสำหรับลูกค้าที่ใช้บุคคลค้ำประกันคือ ปัจจัยด้านหลักประกันเงินกู้ ขณะที่ลูกค้าที่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันคือ ปัจจัยด้านระยะเวลาชำระคืน และปัจจัยอันดับสาม สำหรับลูกค้าที่ใช้บุคคลค้ำประกันคือ ปัจจัยด้านกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ ขณะที่ลูกค้าที่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันคือ ปัจจัยด้านวงเงินกู้ยืม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อ ปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า การที่ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินของรัฐ มีบริการสินเชื่อหลายประเภท และมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีผลต่อความพึงพอใจลูกค้าเป็นอย่างมาก

จตุรงค์ บุญนาค (2549) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อกรุงไทยชนวิฑูของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อกรุงไทยชนวิฑู และปัจจัยที่มีผลต่อการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการใช้บริการสินเชื่อกรุงไทยชนวิฑู โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและแบบจำลองโลจิต ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด โดยแสดงค่า Marginal Effect ใช้ตัวอย่างจากลูกค้าที่กู้สินเชื่อกรุงไทยชนวิฑู และผู้ที่ยังไม่ได้กู้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรสแล้ว การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อัตราเงินเดือน 20,001-30,000 บาท มีรายได้เหลือสำหรับการออมโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อกรุงไทยชนวิฑู พบว่าปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อสินเชื่อกรุงไทยชนวิฑูมีความจำเป็น และการรับเงินเดือนผ่านธนาคารกรุงไทยมีผลต่อการใช้บริการ ความพึงพอใจ

ส่วนใหญ่ต่อการใช้บริการสินเชื่อ คือการให้บริการของพนักงาน ความไม่พึงพอใจส่วนใหญ่ คือ ความล่าช้า และความต้องการวงเงินกู้สินเชื่อกรุงเทพธนวิญ ส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้เดิมที่ได้รับไม่เพียงพอ

อภิรดี หอมวิไล (2550) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ของลูกค้าธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ของผู้ประกอบการค้าปลีกและส่ง ของลูกค้าธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 118 ราย โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็น บุคคลธรรมดา ประกอบธุรกิจค้าปลีก-ค้าส่ง สินค้าอุปโภค บริโภค มีจำนวนพนักงาน 1-5 คน เป็น กิจการขนาดเล็ก วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติอยู่ในช่วงระหว่าง 1,000,001-3,000,000 บาท ส่วนใหญ่ซื้อ สินค้าจากห้างค้าปลีกขนาดใหญ่มาจำหน่าย จะขายส่งสินค้าภายในประเทศ แหล่งเงินทุนมาจาก เงินกู้ของธนาคาร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท พฤติกรรมในการใช้ สินเชื่อพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อภาพลักษณ์ธนาคารด้านมีความมั่นคง มีจำนวนธนาคารที่ใช้ บริการด้านสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์จำนวน 2 แห่ง ระยะเวลาในการใช้สินเชื่อประมาณ 1-3 ปี มีผล กำไร เหตุผลที่เลือกใช้ เพราะดอกเบี้ยต่ำ ขั้นตอนพิจารณาและอนุมัติรวดเร็ว การบริการที่ ประทับใจของพนักงาน ทำเลที่ตั้งของธนาคารสะดวกในการติดต่อ ธนาคารมีความมั่นคงและ น่าเชื่อถือ มีการประชาสัมพันธ์ และประเภทสินเชื่อที่ให้เลือกหลากหลาย ปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ ความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านบุคลากร เนื่องจาก พนักงานมีการบริการแบบญาติมิตร ไปเยี่ยม เยียนดูแล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้าน กระบวนการของการให้บริการ และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดตามลำดับ

อำนาจ ราชศิลา (2551) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อของ ลูกค้าธนาคารกรุงเทพ เขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อ และความพึงพอใจของลูกค้าธนาคารกรุงเทพ เขตอำเภอสัน ทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างลูกค้าผู้ใช้บริการ สินเชื่อกับธนาคารกรุงเทพ สาขาแม่ใจ จำนวน 285 ราย การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้วิธีวัด ตามแบบมาตราส่วนประเมินค่าหรือมาตรวัดลิเคอร์ท (Likert Scale) และการทดสอบไคสแควร์ จาก การศึกษาพบว่าลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประกอบอาชีพรับราชการ และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อพบว่า ปัจจัยที่ลูกค้ายกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด คือปัจจัยด้านความมั่นคงและความมีชื่อเสียงของธนาคาร รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงาน และปัจจัยด้านการเป็นลูกค้าเดิมของธนาคาร ปัจจัยด้านราคาและปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ในการศึกษาด้านความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อ พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ลูกค้ายกให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงาน ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ตามลำดับ

ยุพาวดี หมายหมั่น (2552) ทำการศึกษาการประเมินผลการให้สินเชื่อกรุงเทพธนวิญ ของธนาคารกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้สินเชื่อกรุงเทพธนวิญ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเลือกใช้บริการสินเชื่อกรุงเทพธนวิญ พฤติกรรมและความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อกรุงเทพธนวิญของลูกค้านักค้าธนาคารกรุงเทพ สาขาไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากลูกค้าสินเชื่อกรุงเทพธนวิญในปี 2551 จำนวน 342 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและการใช้ลำดับความสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารกรุงเทพ สาขาไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ให้สินเชื่อกรุงเทพธนวิญในปี 2551 เป็นเงิน 24.7 ล้านบาทลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-49 ปี สมรสแล้ว การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-25,000 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อกรุงเทพธนวิญ พบว่า อันดับแรก คือ การได้รับวงเงินกู้สูงถึง 10 เท่าของเงินเดือน รองลงมาคือ การคิดดอกเบี้ยเงินกู้โดยจะคิดดอกเบี้ยเมื่อลูกค้าทำการเบิกถอนเงิน อันดับสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ พฤติกรรมในการใช้บริการสินเชื่อกรุงเทพธนวิญ พบว่า มีวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้สินเชื่อกรุงเทพธนวิญ 6 ปี ได้รับวงเงินกู้ 5 เท่าของเงินเดือน และการชำระคืนเงินกู้ส่วนใหญ่ชำระคืนเฉพาะดอกเบี้ย และลูกค้ามีความพึงพอใจด้านอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารเรียกเก็บ และความเร็วในการพิจารณาสินเชื่อมากที่สุด พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเต็มใจให้บริการ